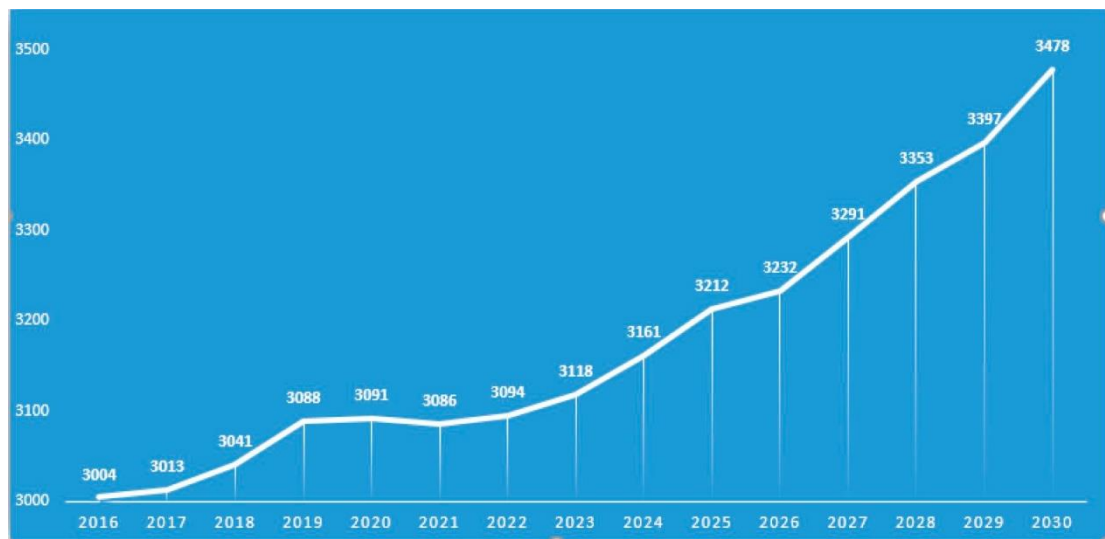

Skolekapasitet, skolestruktur og skolekretsgrenser i Grimstad «Skolepakke tre»

Innhold

1)	Innledning	side 3
2)	Sammendrag	side 4
3)	Skoleutbygging i Grimstad 1996 - 2017	side 7
4)	Elevtallsutvikling og befolkningsframskriving	side 8
5)	Vurdering av elevkapasiteten ved skolene	side 12
6)	Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser	side 20
7)	Boligbygging fremover	side 23
8)	Vedlegg:	side 32
	- Faktaark/elevtall for hver skole	
	- Tilstandsrapporter for skolebyggene	
	- Skolekretsgrenser	
	- Sak til oppvekst- og utdanningsutvalget om skoleskyss august 2017	

1 Innledning

Kommunestyret har bedt rådmannen om å gjennomgå skolestrukturen og skolekretsgrensene i kommunen og vurdere mulighetene for en mer hensiktsmessig skolestruktur.

En hensiktsmessig og kostnadseffektiv skolestruktur er nært knyttet opp mot vedtatte og planlagte areal- og transportplaner. Grimstad kommune har i all hovedsak hatt den samme skolestrukturen og de samme skolekretsgrensene de siste 25 årene. Samtidig har kommunen hatt en betydelig og kontinuerlig befolkningsvekst som har medført at de aller fleste skolene er utbedret og utvidet siden 1995. De siste 20 årene, fra 1997 til 2017, har elevtallet i de kommunale grunnskolene økt med ca. 420 elever. Høsten 2017 var det 2 840 elever i de kommunale grunnskolene. I tillegg hadde de to friskolene (private skoler med rett til statsstøtte), Hesnes Montessoriskole og Drottningborg ungdomsskole, til sammen ca. 165 elever høsten 2017.

Rådmannen har gjennomgått skolenes elevkapasitet og vurdert denne opp mot prognoser over befolkningsutviklingen og kommuneplanens føringer for fremtidige utbyggingsområder. Å utnytte ledig kapasitet i skolene er oftest både økonomisk og hensiktsmessig, men må samtidig vurderes opp mot nærskoleprinsippet i opplæringsloven.

Bygg- og eiendomstjenesten har hatt en ny gjennomgang av skolebyggene og revidert tilstandsrapportene. Rådmannens anbefalinger i denne rapporten inkluderer derfor også i noen grad skolebyggenes tilstand.

Høringsutkastet til Areal- og transportplanen for Arendalsregionen forelå i slutten av juni 2017. Planen omhandler kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand. Planens hovedgrep er at veksten skal prioriteres i by- og kommunesentrene og i enkelte lokalsentre (Fevik og Vik i Grimstad). Målene i den regionale planen vil ikke fullt ut samsvare med kommuneplanen m.h.t områder for boligbygging. Dette innebærer noe usikkerhet også m.h.t vurderingene av skolestrukturen.

Grimstad
9. mars 2018

2 Sammendrag og anbefalinger

Kommunestyret har bedt rådmannen om å gjennomgå skolestrukturen og skolekretsgrensene i kommunen og vurdere mulighetene for en mer hensiktsmessig skolestruktur («Skolepakke tre»).

De siste 20 årene har Grimstad kommune i betydelig grad investert i nye skolebygg samt utbedret og utvidet eksisterende skolebygg. Til sammen har kommunen investert ca. 740 mill. kroner i skolebyggene i denne perioden.

Grimstad har til sammen 13 grunnskoler, hvorav 11 er kommunale og to er private. Høsten 2017 hadde de kommunale grunnskolene 2 839 elever og de to friskolene ca. 165 elever. De siste 20 årene har det vært en økning i elevtallet i de kommunale grunnskolene på 420 elever. Det aller meste av økningen skjedde i første halvdel av perioden.

Befolkningsframskrivninger fra Statistisk sentralbyrå for aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) viser at Grimstad i 2022 vil ha ca. 100 flere grunnskolebarn og i 2027 ca. 300 flere grunnskolebarn enn i dag (høsten 2017).

Det er gjort en skjønnsmessig vurdering av hver enkelt skoles elevkapasitet. Den viser at de kommunale grunnskolene har kapasitet til å ta imot ca. 600 flere elever enn det de har i dag. Både ungdomstrinnet og barnetrinnet ved skolene har ledig kapasitet. Voksenopplæringen har ikke kapasitet til den elevmengden de har i dag og benytter modulklasserom og undervisningsareal på Dømmesmoen.

Samlet sett har dermed de ordinære grunnskolene tilstrekkelig elevkapasitet til å ta imot den forventede økningen på 300 elever de neste ti årene. Det vil likevel være behov for økt elevkapasitet ved noen av skolene for å ivareta nærscoleprinsippet og for å tilpasse skolekapasiteten til nye utbyggingsområder.

Elever i grunnskolen har rett til å gå på nærskolen. Opplæringsloven sier at «eleven har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som eleven soknar til».

Grimstad kommune har faste skolekretsgrenser som i stor grad har vært de samme siden kommunesammenslåingen i 1971. I 1997, 1999 og i 2009 ble det gjort enkelte justeringer av skolekretsgrensene etter vedtak i kommunestyret.

Både skolestruktur og skolekapasitet henger nøye sammen med hvor det planlegges nye boligområder i tillegg til forventet befolkningsutvikling og internflytting innen kommunen. Gjeldende kommuneplan sier bl.a at ny boligbebyggelse og fortetting i hovedsak skal skje i tilknytning til Grimstad sentrum og lokalsentrene (Fevik, Vik, Homborsund, Bergemoen og Landvik) og langs definerte kollektivakser.

Areal- og transportplanen for Arendalsregionen er på høring ut oktober 2017. Planen har et langsiktig perspektiv fram mot 2040. Hovedgrepet i planen er at veksten skal prioriteres i by- og kommunesentrene og i enkelte lokalsentre. I Grimstad kommune er Vik og Fevik anbefalt som lokalsentre i tillegg til Grimstad kommunesenter. Planen anbefaler at 80 % av veksten i

boligbyggingen skal komme i disse prioriterte områdene. Planen anbefaler videre at 20 % av veksten kan komme i områdene Roresanden, Støle og Homborsund.

Grimstad har fremdeles en effektiv skolestruktur. Eksisterende skoler ligger i hovedsak hensiktsmessig plassert i forhold til vedtatte kollektivakser og i forhold til planlagte boligområder/fortettingsområder.

Anbefalinger:

- Kommunen bør i løpet av første halvår 2018 fastsette en forskrift om hvilken skole de ulike områdene/adressene i kommunen sokner til.
- Skolekretsgrensen mellom Fjære og Jappa justeres slik at elever fra Rønnes, Hesnes og Eskedal overføres til Fjære barneskole/Fjære ungdomsskole.
- Skolekretsgrensen mellom Jappa skole og Frivold videreføres slik den er praktisert de siste årene. Justering av kretsgrensen til Frivoll skole mot både Landvik skole og Jappa skole vurderes i sammenheng med utarbeidelse av ny forskrift.
- Dersom det oppstår kapasitetsutfordringer ved Grimstad ungdomsskole, vurderes endringer i ungdomsskolekretsgrensene slik at elever fra Jappa skole overføres til Fjære ungdomsskole. Eventuelt kan elever som allerede har skoleskyss til Grimstad ungdomsskole, skysses videre til Fjære ungdomsskole.
- Skolekretsgrensen mellom Fjære barneskole og Fevik skole vurderes jevnlig og justeres ved behov slik at kapasiteten til de to skolene utnyttes best mulig.
- **Fjære barneskole** er bygningsmessig i relativt dårlig stand. Skolen har ikke plass til flere elever. Skolebygget er lite fleksibelt og vanskelig å tilpasse til dagens undervisningsformer. Det bør gjennomføres et forprosjekt i løpet av 2018 der det bl.a avklares om hovedbygget fra 1957 bør rives og hvordan sambruk av lokaler med Fjære ungdomsskole kan gjøres mest hensiktsmessig. Det er avsatt 2,0 mill. kroner til skoleplanlegging i vedtatt budsjett 2018. Ny Fjære barneskole bør prioriteres med byggestart i 2019, kfr. avsatte investeringsmidler i handlingsprogram 2018-2021.
- **Holviga barneskole** har behov for økt kapasitet for å kunne ta imot forventet elevvekst. Skolen bør utvides snarest mulig og det bør utarbeides et forprosjekt i løpet av 2018 for å avklare elevkapasitet og hvordan skolen mest hensiktsmessig kan utbygges, kfr. avsatte planleggingsmidler i budsjett 2018.
- **Voksenopplæringen** har behov for økt undervisningsareal. Før det tas endelig stilling til utvidelse av dagens skolebygg, bør det i løpet av våren 2018 gjøres en avklaring i forhold til framtidig bruk av Dømmesmoen, kfr. overordnet eiendomsstrategi som ble behandlet av kommunestyret i oktober 2017. I utgangspunktet er det ikke ønskelig å drive voksenopplæring på to steder og det bør gjennomføres et forprosjekt for utvidelse av skolebygningen i Dybedalsveien høsten 2018, kfr. avsatte planleggingsmidler i budsjett 2018.
- **Frivold skole** bør beholdes og utbedres/utvides. Skolen har i dag ledig kapasitet og kan ved justering av kretsgrensene mot Jappa og Landvik bidra til å redusere andre skolers kapasitetsutfordringer fremover. Skoletomta gir gode utvidelsesmuligheter. Frivoll skole har gode uteområder og trygg skolevei. Skolen er et viktig samlingspunkt i skolekretsen.

- **Grimstad ungdomsskole** har behov for større undervisningsareal til kroppsøving. Det vil være mulig å utvide dagens gymsal, men dette vil være mest hensiktsmessig å se i forhold til planer om å etablere en ny svømmehall i kommunen. Dagens svømmehall har ikke lenger kapasitet til at skolene får tilstrekkelig halltid til svømmeundervisning.
- **Fjære ungdomsskole** bør videreføres og ses i sammenheng med ombygging/nybygg av Fjære barneskole. Det er ikke kapasitet ved Fevik skole til at elevene ved Fjære ungdomsskole kan flytte dit.
- **Eide skole** bør videreføres selv om elevtallet de siste årene har vært synkende. Skolen er et viktig samlingspunkt i bygda. Omre næringsområde, som nå tas i bruk, vil kunne initiere at flere ønsker å bosette seg i nærheten. Eidebygda/Homborsund har ledige boligtomter.

3 Skoleutbygging i Grimstad 1996 - 2017

De siste 20 årene har Grimstad kommune i betydelig grad investert i nye skolebygg og utvidet og utbedret eksisterende skolebygg. Større investeringer er i hovedsak vedtatt og iverksatt med grunnlag i overordnede planer for skolekapasitet, skolestruktur og tilstandsrapporter for skolebyggene. De vedtatte planene ble benevnt Skolepakke 1 (1996-2006) og Skolepakke 2 (2007-2013 +).

I 20-årsperioden fikk Grimstad flere nye skolebygg: Eide skole sto ferdig i 1993, Jappa skole sto ferdig i 2000 og erstattet tidligere Grimstad barneskole. Fevik 1-10 skole sto ferdig i 2013 og erstattet tidligere Fevik barneskole og deler av Fjære ungdomsskole. Kulturskolen fikk egne lokaler i 2009 da kommunen kjøpte den tidligere Fagskolen av Aust-Agder fylkeskommune. Kvalifiseringstjenesten/ voksenopplæringen flyttet inn lokalene til Frivold videregående skole i 2012 da kommunen kjøpte også dette skolebygget av Aust-Agder fylkeskommune.

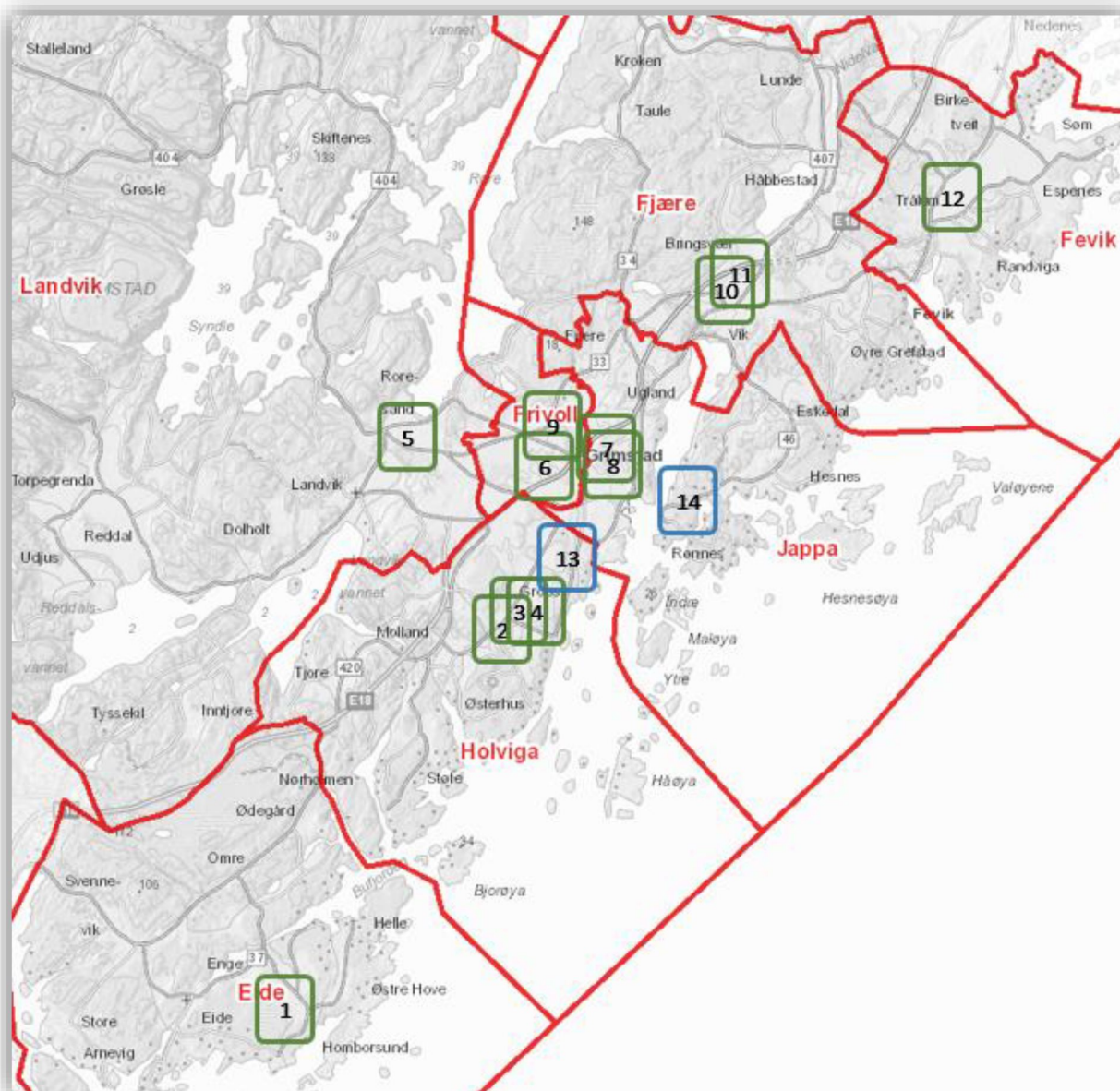
Tabellen under viser skoleinvesteringer i Grimstad i perioden.

Skolepakke 1 (1996-2006)			
	Skole	Merknad	Beløp i mill kroner
1	Eide skole (1993)	Paviljong (2002)	4,0
2	Fevik skole (1964)	Tilbygg (1995-2001)	12,7
3	Fjære barneskole (1957)	Diverse (-2004)	3,1
4	Fjære ungdomsskole (1968)	Rehabilitering etter brann (-2004)	44,8
5	Frivoll skole (1852)	Paviljong (2001)	11,3
6	Grimstad ungdomsskole (1967)	Diverse utbedring (-2002)	4,7
7	Holviga skole barnetrinn (1975)	To paviljonger barnetrinn (1999)	21,6
8	Holviga skole ungdomstrinn (1982)	Rehabilitering (2005)	40,3
9	Jappa skole (2000)	Ny skole (2000)	60,8
10	Landvik skole (1962)	Påbygg og gymsal (1996-1999)	22,2
Sum skolepakke 1			225,5
Skolepakke 2 (2007-2013 +)			
	Skole	Merknad	Beløp i mill kroner
11	Grimstad ungdomsskole	Rehab. og utvidelse (2009)	111,0
12	Landvik skole	Utvidelse (2009)	16,3
13	Landvik skole	Utvidelse (2012)	25,4
14	Fjære barneskole	Tilbygg til paviljong (2009)	4,7
15	Eide skole	Paviljong (2009)	2,0
16	Fjære barneskole	Rehabilitering (2011)	7,2
17	Kulturskolen	Kjøp/rehab. av «Fagskolen» (2009)	25,6
18	Fevik 1-10 skole	Ny skole ferdig des. 2013	220,0
19	Kvalifiseringstjenesten	Kjøp av tidl. Frivoll VDG (2012)	14,5
20	Langemyr skole	Rehabilitering (2013)	15,5
21	Kvalifiseringstjenesten	Rehabilitering (2013)	4,0
22	Fjære barneskole	Klasseromsmoduler mm	4,0
23	Kvalifiseringstjenesten	Ventilasjonsanlegg (2016/2017)	8,0
24	Holviga barneskole	Utbedring/omb. Holvikaboligen	4,0
25	Landvik skole	Utvidelse (2017)	52,0
Sum skolepakke 2			514,2
Sum skolepakke 1+2			739,7

4 Elevtallsutvikling og befolkningsframskriving

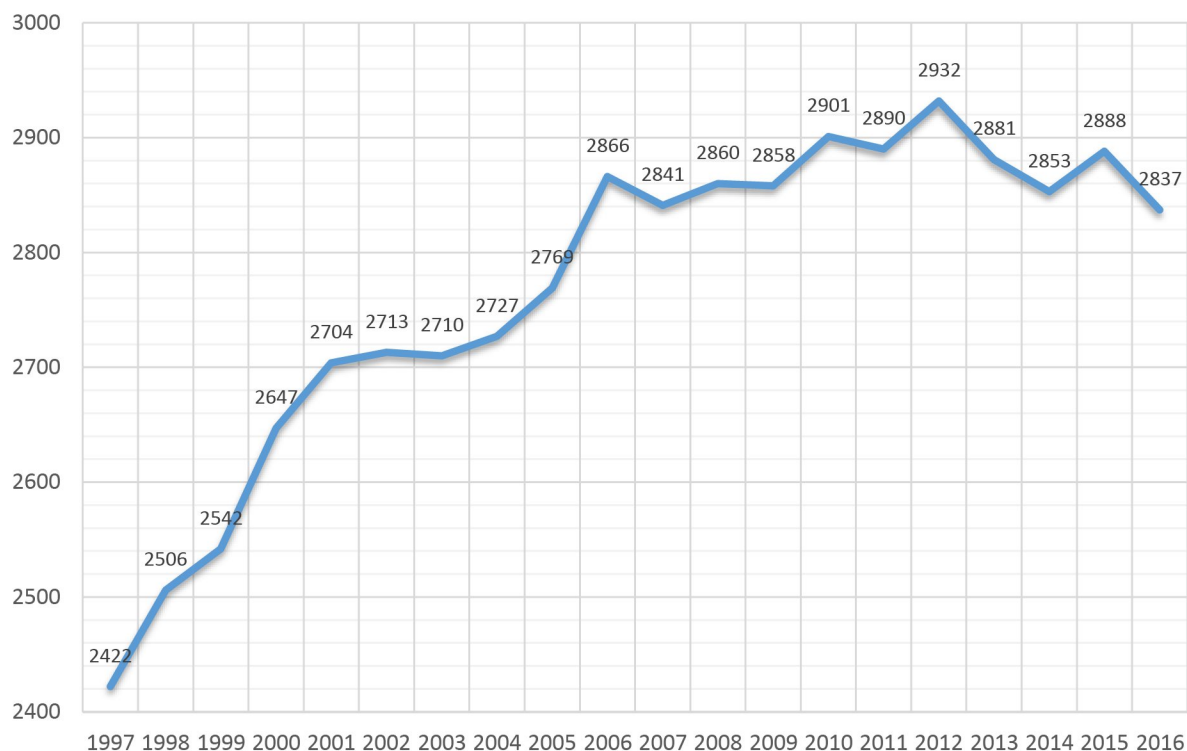
I Grimstad kommune er det til sammen 13 grunnskoler hvorav 11 er kommunale og to er private. Kartet under gir en grov oversikt over hvor skolene er plassert geografisk. De røde linjene viser dagens skolekretsgrenser eller inntaksområder.

1) Eide skole	8) Grimstad ungdomsskole
2) Langemyr skole	9) Kvalifiseringstjenesten (voksenoppl.)
3) Holviga ungdomsskole	10) Fjære barneskole
4) Holviga barneskole	11) Fjære ungdomsskole
5) Landvik skole	12) Fevik skole
6) Frivoll skole	13) Drottningborg ungdomsskole
7) Jappa skole	14) Hesnes Montessoriskole

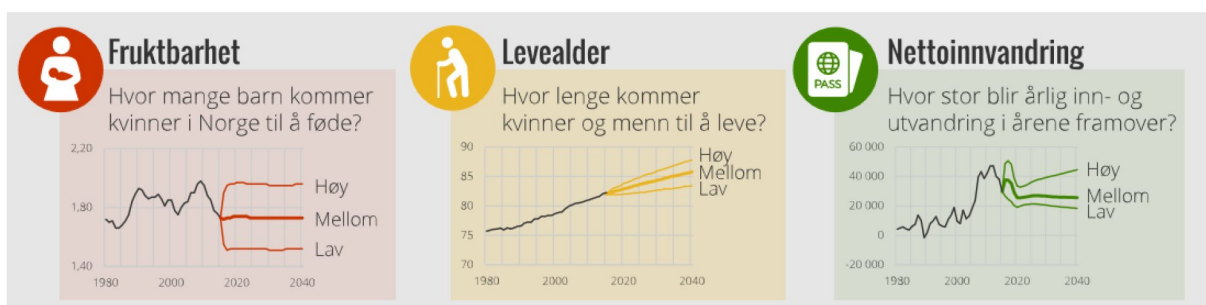
Diagrammet under viser elevtallsutviklingen i de kommunale grunnskolene fra høsten 1997 til høsten 2016. I 20-årsperioden har det vært en økning i elevtallet på ca. 420 elever. Det aller meste av økningen skjedde i første halvdel av perioden. De siste ti årene har elevtallet i de kommunale grunnskolene samlet vært relativt stabilt.

Høsten 2017 hadde de kommunale grunnskolene til sammen 2 839 elever. På samme tid hadde de to private grunnskolene, Hesnes Montessoriskole og Drottningborg ungdomsskole, ca. 165 elever til sammen.

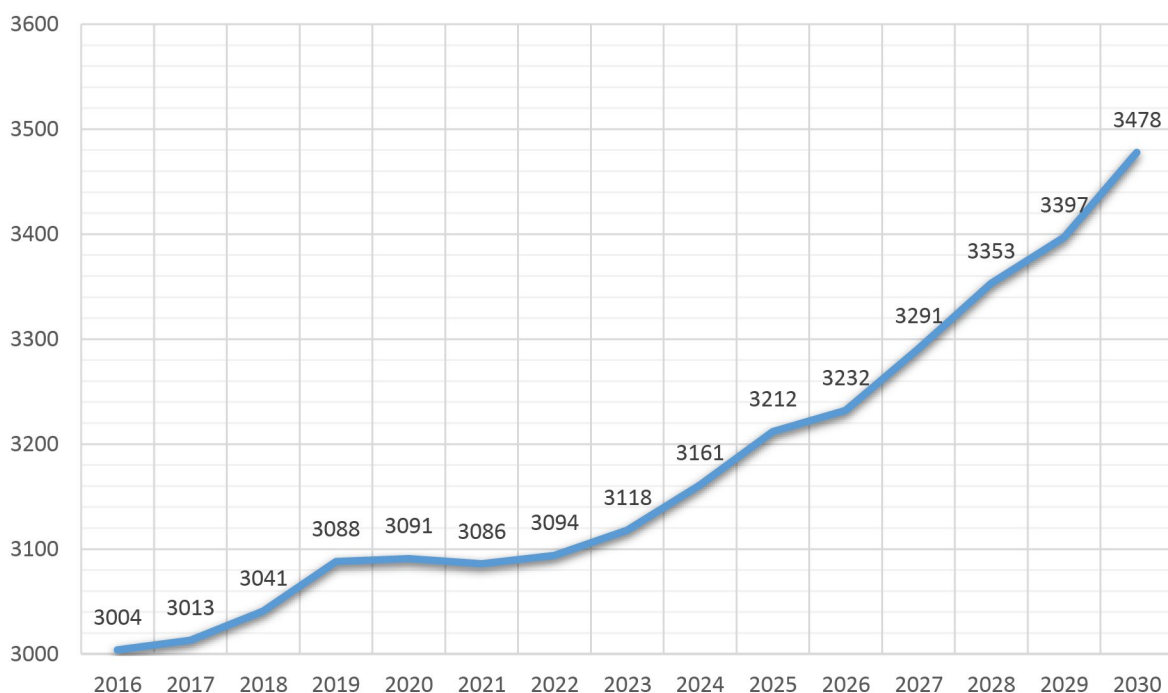

Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider prognoser for befolkningsframskrivninger for ulike aldersgrupper på kommunenivå. SSB utarbeider flere alternative framskrivninger. De har ulike forutsetninger om komponentene som påvirker befolkningsutviklingen.

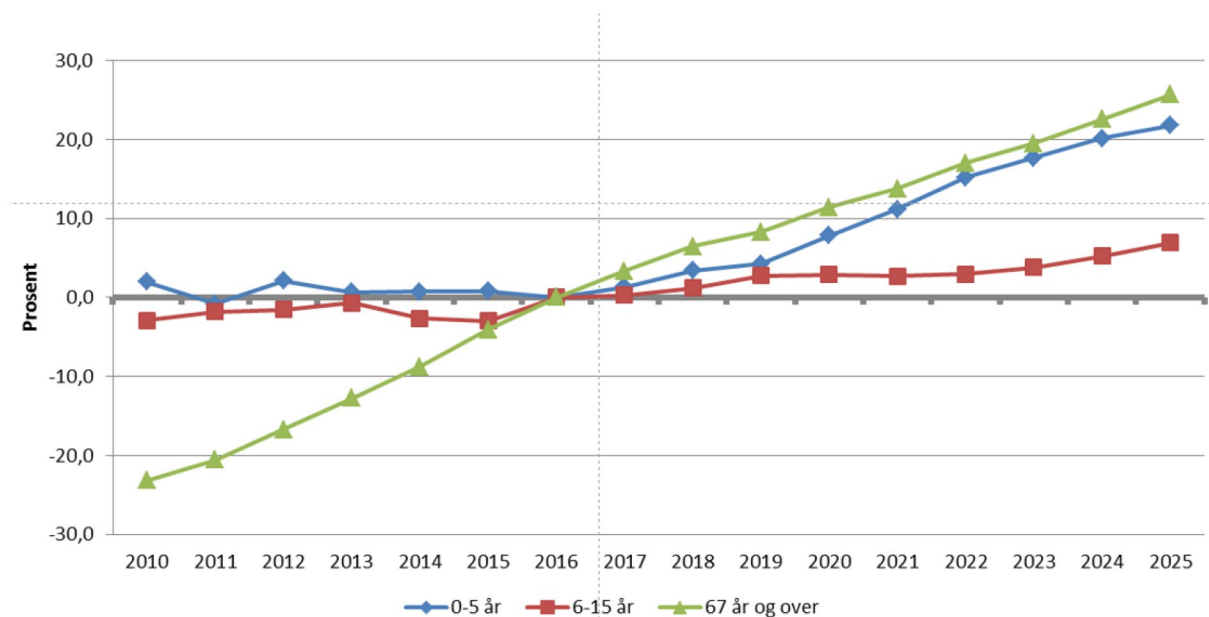
Hovedalternativet MMMM viser hvordan utviklingen blir når det legges til grunn middels utvikling i både fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og innvandring.

Diagrammet under viser SSB's befolkningsframskriving 2016 - 2030 for aldersgruppen 6 - 15 år i Grimstad kommune (grunnskolealder) etter alternativ MMMM.

Til sammenligning viser diagrammet under at det er andre aldersgrupper som vil ha en sterkere vekst de nærmeste årene er aldersgruppen 6 - 15 år. Antall barn i barnehagealder 0 - 5 år og antall eldre over 67 år vil ha en klart sterkere vekst enn antall barn i grunnskolealder.

Konklusjon:

Befolkningsframskrivingen til SSB (alternativ MMMM) viser at Grimstad om fem år (2022) vil ha ca. 100 flere barn i grunnskolealder enn i dag (høsten 2017) og at vi om ti år (2027) vil ha ca. 300 flere grunnskolebarn enn i dag.

5 Vurdering av elevkapasitet ved skolene

Vurderingen av elevkapasitet ved skolene gir et anslag over hvor mange elever den enkelte skolen har plass til. Det foreligger ikke noen fast standard for beregning av elevkapasiteten ved skoler.

Enkelte kommuner har valgt å ta utgangspunkt i en arealnorm for samlet netto undervisningsareal og vurdert hvor mange elever det er plass til dersom denne arealnormen skal oppfylles. Andre har valgt å ta utgangspunkt i klasseroms- eller basearealet ved skolen og et minimumsareal per elev. Oslo kommune har i sin skolebehovsplan lagt til grunn antall klasserom multiplisert med 28 eller 25 elever for å beregne elevkapasiteten ved skolene. I denne rapporten er det gjort en *skjønnsmessig* vurdering av hver enkelt skoles elevkapasitet. Vurderingen er gjort av skolens rektor/skoleledelsen etter deres samlede kjennskap til skolens undervisningsareal m.h.t antall undervisningsrom, rommenes størrelse m.m.

I diagrammene for elevtallsutviklingen ved hver skole fremkommer *faktisk* elevtall per oktober ut fra GIS (grunnskolenes informasjonssystem) for årene fra 2012 til 2016. For årene 2017 til 2021 er elevtallet framskrevet med utgangspunkt i bosatte elever i skolekretsen i 2015. Prognosene i diagrammene tar ikke høyde for internflytting, tilflytting eller forventet befolkningsvekst. Dette blir nærmere kommentert i eget kapittel. Ytterligere informasjon om skolens undervisningsareal og personalareal m.m. fremgår av vedlegg.

Eide skole

Elevtallsutvikling (prognose)

Holviga barneskole

ELEVKAPASITET: CA. **350**

Elevtallsutvikling (prognose)

Holviga ungdomsskole

ELEVKAPASITET: CA. **280**

Elevtallsutvikling (prognose)

Landvik skole

ELEVKAPASITET: CA. **500**

Elevtallsutvikling (prognose)

Frivoll skole

ELEVKAPASITET: CA. **200**

Elevtallsutvikling (prognose)

Jappa skole

ELEVKAPASITET: CA. **300**

Elevtallsutvikling (prognose)

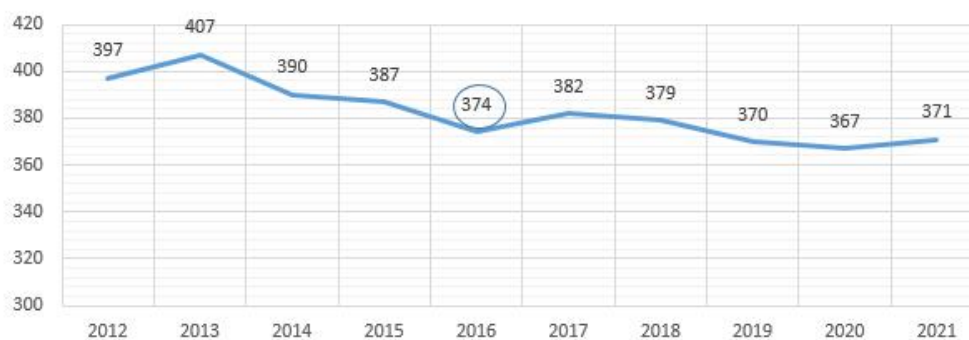

Grimstad ungdomsskole

ELEVKAPASITET: CA. **370**

Elevtallsutvikling (prognose)

Fjære barneskole

ELEVKAPASITET: CA. **270**

Elevtallsutvikling (prognose)

Fjære ungdomsskole

ELEVKAPASITET: CA. **300**

Elevtallsutvikling (prognose)

Fevik skole (1-10)

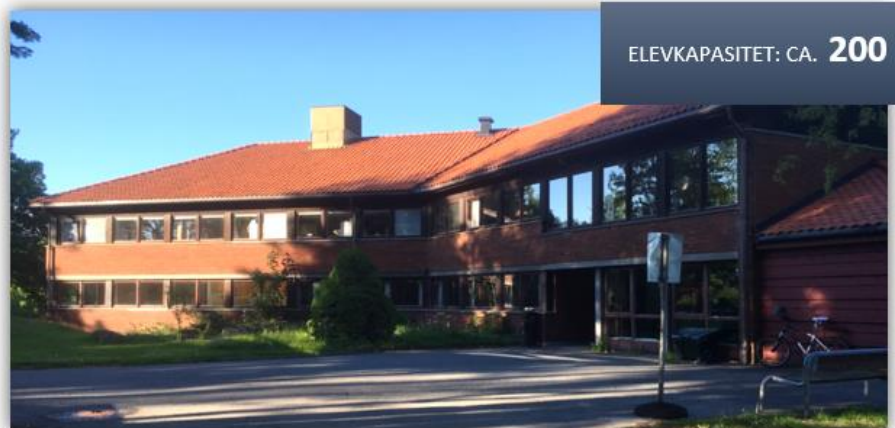

ELEVKAPASITET: CA. **750**

Elevtallsutvikling (prognose)

Voksenopplæringen (kvalifiseringstjenesten)

ELEVKAPASITET: CA. **200**

Elevtallsutvikling

Langemyr skole

ELEVKAPASITET: CA. **35**

Elevtallsutvikling (prognose)

Tabellen under viser hvor mye «ledig» elevkapasitet skolene har i forhold til elevtallet høsten 2016.

Skole	Elevtall høst 2016	Vurdert elevkapasitet	«Ledig» elevkapasitet
Eide skole	94	150	56
Holviga barneskole	354	350	-4
Holviga ungdomsskole	165	280	115
Landvik skole	437	500	63
Frivoll skole	132	200	68
Jappa skole	290	300	10
Grimstad ungdomsskole	374	370	-4
Fjære barneskole	294	270	-24
Fjære ungdomsskole	122	300	178
Fevik skole	563	750	187
Sum	2 825	3 470	645
Voksenopplæringen	272	200	-72
Langemyr skole	32	35	3

De fire kommunale ungdomsskolene (inkl. ungdomstrinnet ved Fevik skole) har til sammen plass til ca. 345 flere elever enn de hadde høsten 2016. I tillegg kommer ledig kapasitet ved Drottningborg ungdomsskole som er godkjent for 180 elever og som ved skolestart høsten 2017 hadde 111 elever. Drottningborg ungdomsskole startet opp med 17 elever høsten 2015. Anslag høsten 2018 er ca. 140 elever.

De kommunale barneskolene har til sammen plass til ca. 300 flere elever enn de hadde høsten 2016.

Konklusjon:

Grunnskolene i Grimstad har samlet sett tilstrekkelig kapasitet til å ta imot forventet elevtallsvekst de neste ti årene. Dette gjelder både for barnetrinnet og ungdomstrinnet. Det vil likevel være behov for å øke kapasiteten ved enkelte skoler relatert til nærskoleprinsippet i opplæringsloven og til planlagte utbyggingsområder i kommuneplanen.

6 Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser

Nærskoleprinsippet

Elever i grunnskolen har rett til å gå på *nærskolen*. Dette følger av opplæringsloven § 8-1 første ledd, der det står at elevene «har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som eleven soknar til».

Hva som skal regnes som nærskolen avgjøres av en rekke forhold. Det skal tas utgangspunkt i geografi, men også andre objektive forhold som topografi og farlig skolevei er relevante hensyn. I tillegg kan det legges vekt på subjektive forhold som at eleven har søsken på skolen.

Opplæringsloven § 8-1 gir kommunen hjemmel til å fastsette forskriften: «om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til». Denne forskriftshjemmelen er først og fremst gitt for å sikre forutberegnelighet for innbyggerne i kommunen, samt styre den kommunale saksbehandlingen for å sikre likebehandling. Kommunen kan ikke legge vekt på hensyn som vil være i strid med nærskoleprinsippet eller opplæringslovens formål: for eksempel «lik belastning» på kommunens skoler, opprettholdelse av skoler med svakt elevgrunnlag, spredning av faglig sterke og svake elever, samling av minoritets elever eller spesialundervisningselever etc.

Kommunens skolekretsgrenser skal være i samsvar med nærskoleprinsippet slik det tolkes ut fra opplæringsloven og forarbeidene til loven. Det ligger ikke innenfor det kommunale handlingsrom eller selvstyre å fastsette forskrifter i strid med nærskoleprinsippet. Det kan likevel hende at geografisk nærhet må vike for konkret vurdert sterkere hensyn (f.eks topografiske forhold, farlig vei, rasfare, bygningstekniske forhold som gjør at en skole ikke kan bygges ut). Kommunene har svært begrenset adgang til å legge vekt på kapasitet. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering blir det først aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenteres at en skole er full.

Skolekretsgrensene i Grimstad

Grimstad kommune har faste skolekretsgrenser som i stor grad har vært de samme siden kommunesammenslåingen i 1971 (K-sak 81/1972). Etter avsluttet 7. klassetrinn blir elevene overført til ungdomsskolene etter følgende modell:

Holviga ungdomsskole:

- Eide skole
- Holviga barneskole

Grimstad ungdomsskole:

- Landvik skole
- Jappa skole
- Frivoll skole

I januar 1997 (K-sak 001/1997) behandlet kommunestyret en sak om ny sentrumsskole (Jappa skole). Da ble det vedtatt å slå sammen skolekretsene til Grimstad barneskole (som ble nedlagt da Jappa sto ferdig i 2000) og Frivoll skole. Frivoll skole og Jappa skole har ifølge dette vedtaket felles skolekrets. Dette har imidlertid i liten grad vært praktisert og elevene er skrevet inn på de to skolene i forhold til den tidligere skolekretsmodellen.

Fjære ungdomsskole

- Fjære barneskole

Fevik skole. Fevik skole er en 1-10 skole og har egen ungdomstrinn.

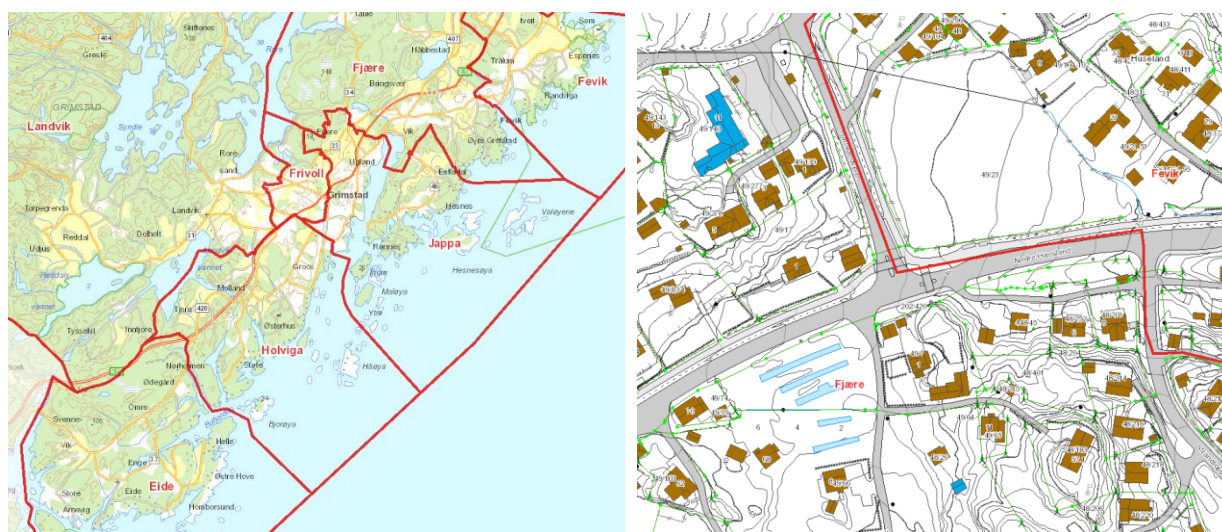
-

I september 1999 behandlet kommunestyret en sak om justering av skolekretsgrenser (K-sak 081/1999). Det ble da bl.a vedtatt at elevene ved Hesnes fra og med 5. trinn (Hesnes skole var fram til 2002/2003 en kommunal fådelt skole med elever på 1.- 4. trinn) skulle overføres til Jappa skole i stedet for til Vik skole (nåværende Fjære barneskole). Det innebar også at elever fra Hesnes ble overført til Grimstad ungdomsskole når de gikk ut 7. trinn.

I mai 2009 behandlet kommunestyret en sak om fremtidig skolestruktur og skolekapasitet, «Skolepakke to». Da ble det bl.a vedtatt å justere skolekretsgrensen mellom Landvik skole og Holviga skole slik at elever fra Ågre/Molland/Morholt og Tjore ble overført fra Landvik skole til Holviga skole (Holviga skole var på da en sammenslått 1-10 skole).

Dagens skolekretsgrenser fremgår av kartløsningen på kommunens hjemmeside. Her kan man få oversikt og i detalj finne ut hvilke boligområder og enkelthus som tilhører den enkelte skolekrets.

Kartutsnittet under til venstre viser skolekretsgrensen mellom Fjære barneskole og Fevik skole ved Strandtoppen. Den blå bygningen oppe til venstre i kartet er Hausland barnehage.

Anbefalinger:

Det utarbeides og fastsettes en forskrift tydelig beskriver hvilken skole de ulike områdene/adressene i kommunen sokner til. Forskriften utarbeides for å gi oversikt, sikre forutberegnelighet for innbyggerne og for å styre og sikre likebehandling i den kommunale saksbehandlingen. Forskriften bør legges fram for behandling i kommunestyret i løpet av første halvår 2018.

Skolekretsgrensen mellom Fjære og Jappa justeres slik at elever fra Rønnes, Hesnes og Eskedal overføres til Fjære barneskole/Fjære ungdomsskole. Fjære ungdomsskole har god kapasitet og geografisk er det kortere vei til Fjæreskolene enn til Jappa skole og Grimstad ungdomsskole. Endringen bør gjennomføres som del av fastsetting av forskrift om skolekretsgrenser. Det bør lages overgangsregler for områder som skifter skole/skolekrets.

Skolekretsgrensen mellom Jappa og Frivoll videreføres slik den har vært praktisert de seneste årene. Det innebærer at kommunestyrets vedtak i 1997 om en felles skolekrets for de to skolene, Sentrum krets, ikke gjøres gjeldende. I forbindelse med utarbeidelse av forskrift om skolekretsgrensene, bør Frivoll skoles grense både mot Landvik skole og mot Jappa skole gjennomgås. Frivoll skole har kapasitet til flere elever enn i dag.

Skolekretsgrensen mellom Fjære barneskole og Fevik skole bør vurderes jevnlig og justeres ved behov slik at kapasiteten til begge skolene utnyttes optimalt.

Dersom Grimstad ungdomsskole skulle få kapasitetsutfordringer, kan det vurderes å overføre elevene fra Jappa skole til Fjære ungdomsskole i stedet for til Grimstad ungdomsskole. Som alternativ kan det vurderes om det vil være mer hensiktsmessig å overføre elever som allerede har skyssbehov til Fjære ungdomsskole). Det er imidlertid ikke nødvendig å ta stilling til dette på kort sikt. Drottningborg ungdomsskole vil også avlaste Grimstad ungdomsskole. Drottningborg ungdomsskole er godkjent for 180 elever og hadde 111 elever ved skolestart høsten 2017.

7 Boligbygging fremover

Både skolestruktur og skolekapasiteten henger nøye sammen med hvor det planlegges nye boligområder i tillegg til befolkningsutviklingen og internflytting mellom områder i kommunen.

Selv om befolkningsframskrivingen for aldersgruppen 6 - 15 år (grunnskolealder) viser en økning på 300 elever de neste ti årene og skolene samlet har en elevkapasitet på 600 elever, betyr ikke det at alle skolene vil ha tilstrekkelig kapasitet til å håndtere elevveksten.

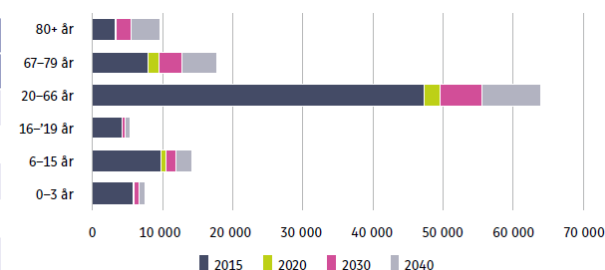
Kommuneplan 2015 – 2027

Gjeldende kommuneplan ble vedtatt av kommunestyret i august 2015. Arealdelen av planen viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Hovedprinsippene for boligbygging er nedfelt slik i kommuneplanen:

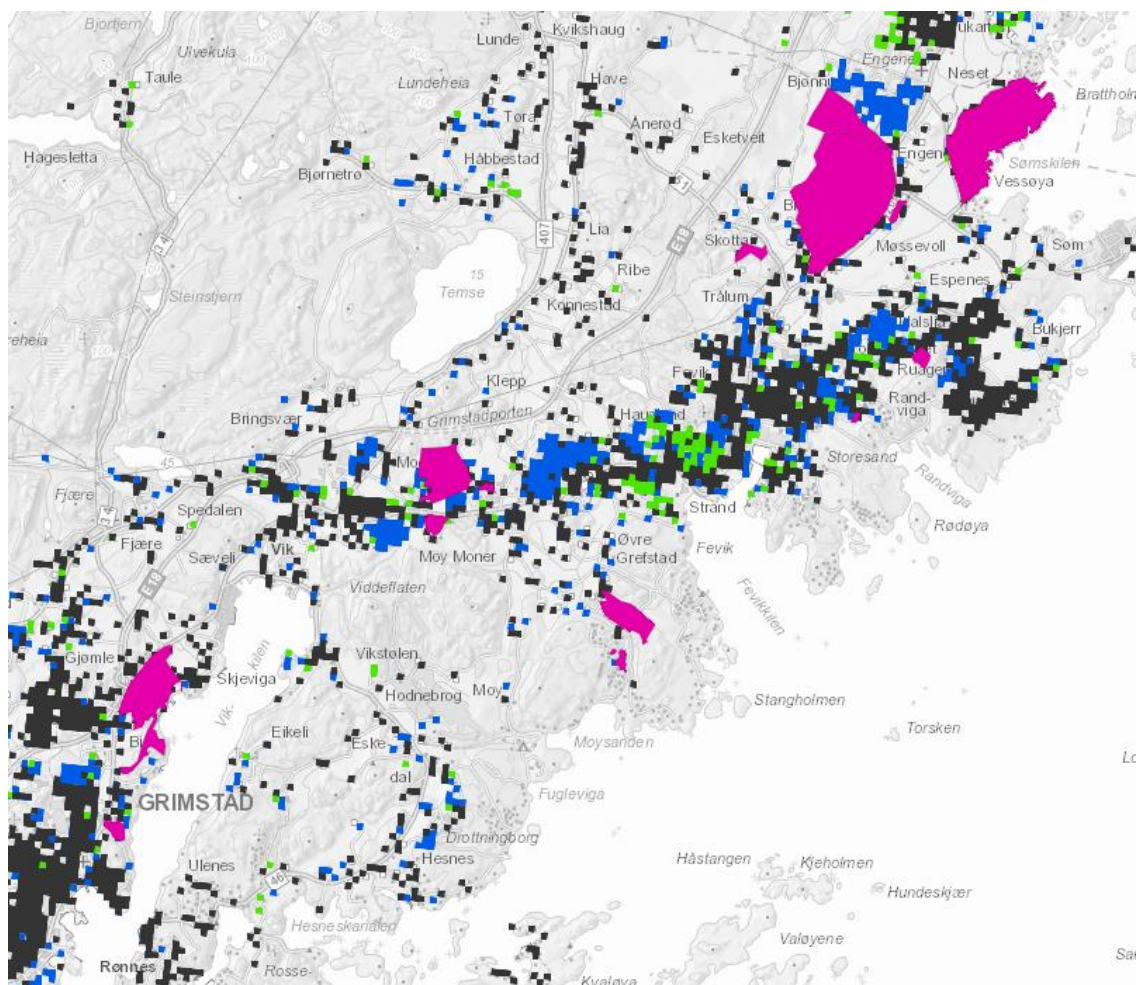
- 1) Ny boligbebyggelse og fortetting skal i hovedsak skje i tilknytning til Grimstad sentrum og lokalsentrene (Fevik, Vik, Homborsund, Bergemoen og Landvik) og langs definerte kollektivakser.
- 2) Eksisterende kollektivakser styrkes gjennom all utbygging i Grimstad kommune.
- 3) Nye boligområder skal ha en differensiert boligmasse.
- 4) Grimstad kommune har en positiv holdning til spredt boligbygging. For én til to boliger i LNF-områder kan det søkes dispensasjon etter retningslinjer gitt i kommuneplanen. For flere enn to boliger i spredt bebyggelse i LNF-områder skal dette skje innenfor områder avsatt til dette i kommuneplanen.
- 5) Nye utbyggingsområder som er tatt inn i planen, kan utbygges i takt med det aktuelle tomtebehov og etter de retningslinjer som kommunestyret bestemmer.
- 6) Ved utvelgelse av områder for boligbygging, skal skolekapasitet tillegges vekt.

Tabellen og diagrammet under viser oppdatert befolkningsframskriving for de fire kommunene i Arendalsregionen fram til 2040. Framskrivningen viser at Grimstad vil kunne få mer enn 8 000 flere innbyggere i perioden. 40 % av veksten vil bestå av aldersgruppen 67 pluss. I 2016 besto 37 % av husholdningene i regionen av aleneboende, og dette er den raskest voksende husholdningstypen.

Kommune	Folketall 1. januar 2017	Befolkningsvekst 2017-2040	
		Absolutt	Andel av region
Arendal	44 576	8701	46 %
Grimstad	22 692	8111	43 %
Froland	5713	1656	9 %
Tvedestrand	6051	372	2 %
Arendalsregionen	79 032	18 840	100 %

Kartet under på neste side viser tilsvarende områder i østre del av kommunen.

De største utbyggingsområdene som er vedtatt i kommuneplanen ligger på Fevik skolekrets (Linnheia, Vesøya) og i Holviga skolekrets (Morholtåsen, Ågrehei, Campusområder, Støle).

Tabell A

**Oversikt antall regulerte boenheter pr skolekrets
(Ingangsatte og realistisk gjennomførbare)**

Skolekrets	I tråd med ATP-strategi ("80 %-steder")	Andre steder/ Ellers i kommunen ("20 %-steder")	Sum
Eide	-	22	22
Fevik	-	-	-
Fjære	185	117	302
Frivoll	-	131	131
Holviga	233	63	296
Jappa	354	10	364
Landvik	-	-	-
Delsum igangsatte og realistisk gjennomførbare	772	343	1 115

Tabellen nederst på forrige side viser en oversikt over regulerte boenheter fordelt på eksisterende skolekretser. Tabellen viser igangsatte utbygginger og områder som vurderes som mest realistisk å gjennomføre.

Tabellen under viser en oversikt over regulerte boenheter fordelt på eksisterende skolekretser. Tabellen viser utbyggingsområder som vurderes som mer usikre m.h.t gjennomføring enn områdene i tabellen over.

Tabell B Oversikt antall regulerte boenheter pr skolekrets (Usikkert om/når vil bli gjennomført)			
Skolekrets	I tråd med ATP-strategi ("80 %-steder")	Andre steder/ Ellers i kommunen ("20 %-steder")	Sum
Eide	-	-	-
Fevik	-	338	338
Fjære	-	-	-
Frivoll	32	-	32
Holviga	345	20	365
Jappa	20	116	136
Landvik	-	162	162
Delsum usikkert om/når vil bli gjennomført	397	636	1 033

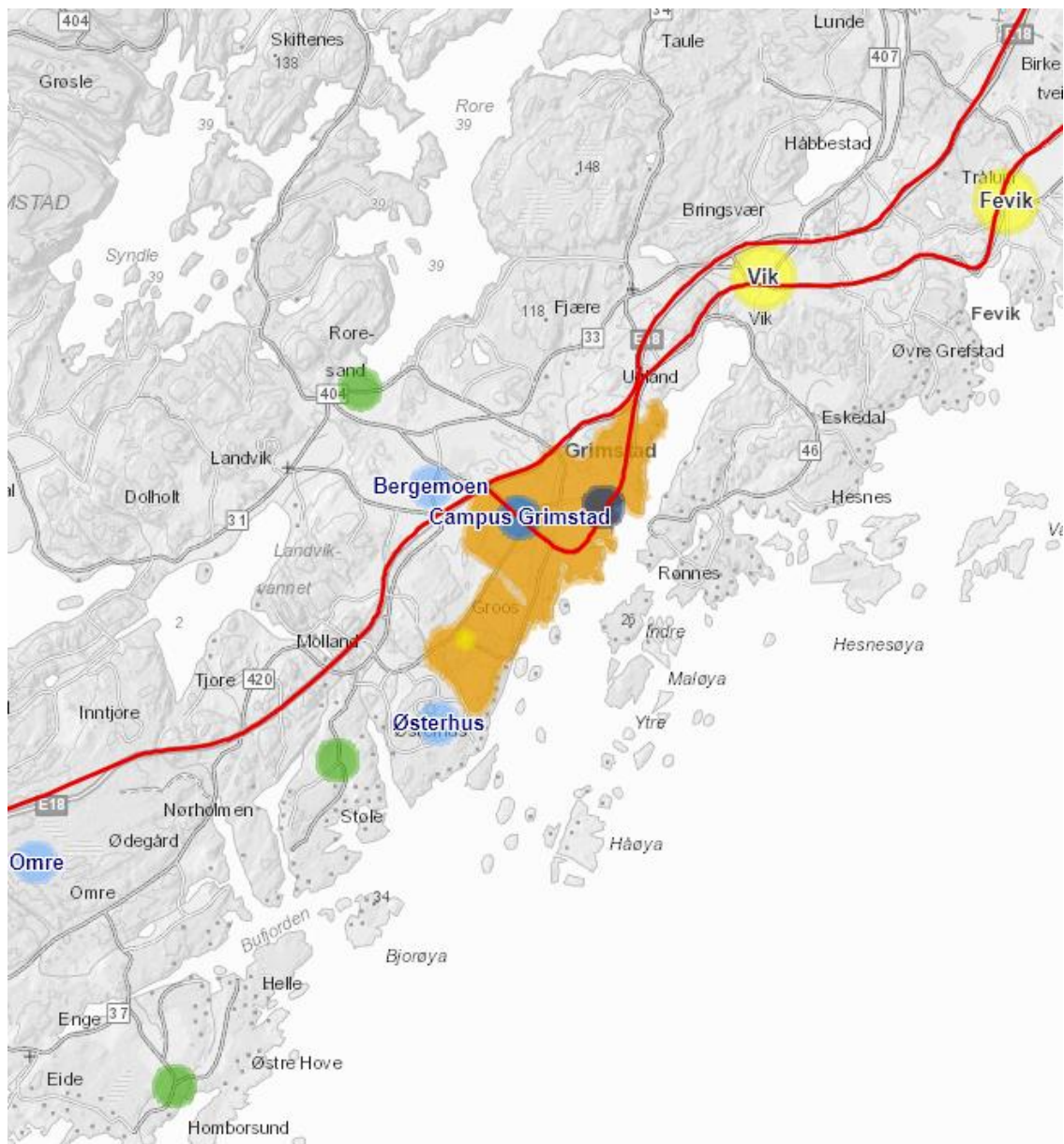
Areal- og transportplan for Arendalsregionen

Areal- og transportplan for Arendalsregionen er utarbeidet i samarbeid mellom kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand, Statens vegvesen, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Agder kollektivtrafikk AS og Aust-Agder fylkeskommune.

Areal- og transportplanen er på høring ut oktober 2017. Planen har et langsiktig perspektiv fram mot 2040.

Hovedgrepet i planen er at veksten skal prioriteres i by- og kommunesentre og i enkelte lokalsentre. Planen legger opp til at 80 % av veksten i boligbyggingen skal komme innenfor prioriterte steder. I Grimstad kommune er det Grimstad kommunesenter, Vik og Fevik som er de prioriterte stedene hvor det anbefales av 80 % av veksten skal komme. Planen anbefaler videre at 20 % av veksten kan komme i områdene Roresanden, Støle og Homborsund.

Areal- og transportplanen har som mål å foredle og videreutvikle attraktive byer og tettsteder og gjennomføre boligfortetting i regionens byer og tettsteder.

Tabellen under viser beregnet fortettpotensiale i Grimstad sentrum, Holviga, Vik og Fevik.

GRIMSTAD KOMMUNE		Fortettpotensiale		
Kategori	Grimstad sentrum	Fevik	Holvika	Vik
B - Sentrumsbebyggelse	24			
C - Historisk bebyggelse i by	46			
D - Tilliggende boligområder	272	402	329	224
E - Lokalsentre		146	12	10
F - Transformasjonsområder	993	55		
Delsum	1335	602	342	234
Totalt fortettpotensiale	2 513			
Restpotensial regulert bolig	1774			
Samlet potensiale	4 287			

I vedtatt kommuneplan for Grimstad er det byggeområder for bolig som ikke samsvarer med målene i forslaget til areal- og transportplan for Arendalsregionen. Det innebærer at enkelte områder kan bli tatt opp til ny vurdering når kommuneplanen skal revideres om ikke lenge. Dette vil kunne gjelde områder som verken er igangsatt, forsterker eksisterende tettstedstruktur eller kan bli kollektivbetjent på en effektiv måte.

Selv om det kan bli endringer i planene for hvor nye boliger skal bygges de neste årene, er det likevel så mange fellestrekk mellom vedtatt kommuneplan og forslaget til areal- og transportplan at det er godt mulig å anbefale tiltak m.h.t skolestruktur og skoleutbygging i årene fremover.

Anbefalinger:

Grimstad har fremdeles en effektiv skolestruktur. Eksisterende skoler ligger i all hovedsak hensiktsmessig plassert i forhold til vedtatte kollektivakser og i forhold til planlagte nye boligområder.

Skolene har samlet sett tilstrekkelig elevkapasitet til å håndtere forventet vekst i minst ti år. Det er mest hensiktsmessig og mest økonomisk å utnytte elevkapasiteten ved de eksisterende skolene så effektivt som mulig.

Det er ikke behov for å bygge ny skole de nærmeste årene, men elevtallsveksten er ikke likt fordelt mellom skolene og det vil være behov for å utvide kapasiteten ved enkelte skoler og å gjennomføre utbedring/rehabilitering av andre.

«Ny» Fjære barneskole:

Fjære barneskole har ikke kapasitet til å ta imot flere elever. Skolen låner undervisningsrom og spesialrom av Fjære ungdomsskole. Fjære barneskole ble bygd i 1957 (het da Vik skole). Hovedbygningen er lite fleksibel og det er utfordrende å tilpasse skolen til moderne undervisningsformer. Selv om skolen er utbedret flere ganger de siste årene, er det fremdeles mye som gjenstår, også m.h.t den bygningsmessige tilstanden til bygget.

I vedtatt budsjett 2018/handlingsprogram 2018-2021 er det avsatt 2,0 mill. kroner i 2018 til forprosjektering av nye skoleinvesteringer. Det er videre budsjettet med 20 mill. kroner i 2019 for å synliggjøre oppstart av nye skoleinvesteringer.

Ny barneskole må planlegges i forhold til Fjære ungdomsskole. Sambruk av spesialrom og eventuelt også undervisningsrom må vurderes. Forprosjektet må også avklare om det er hensiktsmessig å rive den gamle skolebygningen samt vurdere alternative skoleløsninger for å utnytte både skoletomt og bygningene til ungdomskolen på en mest mulig hensiktsmessig måte. Forprosjektet må også gjøre nye prognoser for vurdering av fremtidig skolekapasitet.

Areal- og transportplanen for Arendalsregionen vurderer Vik som et lokalsenter i Grimstad der det anbefales at 80 % av kommunens boligutvikling frem mot 2040 skal skje. Området har fortettingsareal nær skolene.

Utvide og utbedre Holviga barneskole:

Holviga barneskole har ikke kapasitet til å ta imot flere elever. Elevtallet er økende. Skolen låner flere undervisningsrom/spesialrom av Holviga ungdomsskole, men også ungdomsskolen har økende elevtall. Elever fra nye boligområder på Støle og i Campusområdet hører til Holviga skolekrets. Både gjeldende kommuneplan og forslaget til areal- og transportplanen legger opp til økende boligbygging i skolekretsen.

Holviga barneskole bør trolig ha en fremtidig skolekapasitet på om lag 500 elever, men dette bør avklares nærmere i et forprosjekt som også bl.a også må avklare behovet for spesialrom og eventuell fremtidig sambruk av arealer med Holviga ungdomsskole. Budsjetterte midler på 2,0 mill. til forprosjekt i 2018 må inkludere planer for utbygging av Holviga barneskole.

Utvide Kvalifiseringstjenesten/voksenopplæringen:

Voksenopplæringen har i dag ca. 300 elever. Skolebygningen har en kapasitet på 180 - 200 elever og skolen har fire klasseromsmoduler plassert på utsiden av skolebygget og benytter i tillegg undervisningsareal på Dømmesmoen. Bygget i Dybedalsveien 11 trenger rehabilitering utvendig. Innvendig er skolen tilfredsstillende. Nytt ventilasjonsanlegg ble ferdig i februar 2018. Det er mulig å utvide skolebygget med en ny fløy.

I møte 30. oktober 2017 vedtok kommunestyret rådmannens forslag til nye eiendomsstrategi for kommunen som styringsdokument for kommunens eiendomsforvaltning. Kommunestyret vedtok samtidig at det skulle iverksettes et prosjekt for å se på behovet for et helsebygg og at dette skulle ses i sammenheng med I4Helse og kommunens tjenester på Dømmesmoen. Prosjektet skal være en konkretisering av eiendomsstrategien og legges fram for kommunestyret våren 2018.

Før det tas endelig stilling til utvidelse av skolebygningen til voksenopplæringen i Dybedalsveien, bør bruken av lokalene på Dømmesmoen avklares nærmere i.h.t kommunestyrets bestilling. Dersom det blir ledige, egnede arealer på Dømmesmoen, kan det gjøres en vurdering av om disse kan benyttes av voksenopplæringen som alternativ til utvidelse av dagens skolebygning. I utgangspunktet er det imidlertid ikke ønskelig å flytte deler av voksenopplæringen til Dømmesmoen og andre kommunale tjenesteområder kan være mer hensiktsmessig å overføre til Dømmesmoen.

Behovet for utvidelse av undervisningsarealene til voksenopplæringen er så viktig å få avklart at det bør utarbeides et forprosjekt høsten 2018 for å avklare hvordan dette kan løses ved utvidelse av dagens skolebygning.

Beholde og utbedre Frivoll skole:

Frivoll skole har i dag ca. 130 elever og har en skolekapasitet på ca. 200. Den generelle bygningsmessige tilstanden til bygningene er relativt bra. Skolen har en for liten gymsal, som imidlertid fikk en mindre oppgradering i 2017. Skolen benytter den nye friidrettshallen til Sørild til kroppsøving for de eldste elevene fra høsten 2017.

Frivoll skole har gode uteområdet og trygg skolevei. Skolen er den eneste i Grimstad der alle elevene enten kan gå eller sykle til skolen. Frivoll skole har en lang historie som et viktig samlingspunkt i nærmiljøet.

Ved justering av skolekretsgrensene mot Landvik skole og Jappa skole kan Frivoll skole bidra til å redusere andre skolars kapasitetsutfordringer i framtida. Skoletomta gir gode muligheter for fremtidig utvidelse.

Utkastet til areal- og transportplanen for Arendalsregionen anbefaler at Grimstad som by- og kommunesenter bør prioriteres som kommunens viktigste utviklingsområde mot 2040. Det betyr at majoriteten av boliger, handelsfunksjoner, arbeidsplasser og tjenestetilbud skal skje sentralt for å skape et mest mulig attraktivt bysentrum.

Bedre kroppsøvningsfasiliteter ved Grimstad ungdomsskole, Levermyr:

Grimstad ungdomsskole er dimensjonert for 425 elever. Skolen ble renovert og utvidet i 2008, men undervisningsarealene til kroppsøving ble ikke utvidet og det mangler ett klasserom for å være en fem-parallell ungdomsskole. I dag har skolen en elevkapasitet på ca. 370 elever.

(Årsaken til manglende areal: Da skolen ble utvidet i 2008 pågikk samtidig en diskusjon i kommunen om å bygge badeland på Gundersholmen i et privat/offentlig samarbeid. Finansiering kom ikke på plass og planene ble lagt bort. Dersom det hadde kommet et badeland, var det forutsatt at eksisterende svømmehall på Levermyr skulle opphøre og Grimstad ungdomsskole ville da fått mulighet til å utvide undervisningsarealene til kroppsøving og også fått ett eller to klasserom i tillegg).

Grimstad ungdomsskole har behov for større kroppsøvningsareal. Flere aktører har i det siste tatt opp behovet for ny svømmehall i kommunen. Skolenes behov for svømmeopplæring er større enn kapasiteten til dagens svømmehall på Levermyr. Det er et reelt behov for ny svømmehall og i vedtatt handlingsprogram 2018-2021 er det avsatt 3,0 mill. til planlegging i 2019 og 70 mill. kroner til utbygging i 2020 og 2021.

Så snart ny svømmehall er realisert i kommunen, bør kroppsøvningsarealet ved Grimstad ungdomsskole utvides og skolen tilføres økt undervisningsareal til en fem-parallell skole for 425 elever. I mellomtiden benytter skolen den nye friidrettshallen til deler av sin kroppsøvningsundervisning.

Videreføre Fjære ungdomsskole:

Fjære ungdomsskole har i dag 120 elever, men har kapasitet til ca. 300. Fjære barneskole låner i dag undervisningsrom og spesialrom av Fjære ungdomsskole.

Selv om ungdomsskolen i dag har god kapasitet, bør den ikke avvikles. Fevik skole vil ikke ha kapasitet til å overta elevene fra Fjære ungdomsskole og samtidig ha plass til å ta imot

økningen av elever fra de store planlagte utbyggingsområdene på Fevik (Linnheia m.fl). Fevik skole har i dag ca. 170 elever på ungdomstrinnet og har en kapasitet til ca. 250.

Beholde Eide skole:

Eide skole sto ferdig høsten 1993. Både kommunen og private utbyggere hadde forut for den nye skolen lagt til rette for flere nye boligfelt i bygda og folketallet var økende. Skolen ble utvidet med ny paviljong i 2002. På det meste har Eide skole hatt ca. 150 elever som tilsvarer skolens kapasitet. I dag har skolen ca. 100 elever.

Elevtallet ved en liten skole som Eide vil svinge over tid. Skolen må tilpasse seg svingningene fra 150 elever og kanskje ned til å være en fådelt skole med godt under 100 elever. Eide skole er et viktig samlingspunkt i bygda og benyttes aktivt både ettermiddag og kveld av en rekke lag og foreninger.

Eidebygda/Homborsund har i dag overskudd av ledige boligtomter. Det nye Omre næringsområde som nå tas i bruk, vil trolig initiere ny interesse for å bosette seg i området.

8 Vedlegg